

**Eiropas Zinātnieku nakts Silavā pulcē vairāk kā 500 dalībnieku**

Šī gada 27. septembrī jau četrpadsmito reizi visā Latvijā norisinājās Eiropas Zinātnieku nakts. Šī gada tēma bija "Zinātne nākotnei", tāpēc ikviens, neatkarīgi no vecuma un interešu loka, varēja iepazīties ar inovācijām un jaunākajām tehnoloģijām, kas tiek izmantotas zinātnieku darba ikdienā. LVMI "Silava" Eiropas zinātnieku nakts ietvaros notika dažādas aktivitātes: viktorīna, datorsimulācijas spēle, izziņas pieturas, meistarklase, radošā darbnīca un izstādes. Eiropas Zinātnieku nakti LVMI "Silava" apmeklēja vairāk nekā 500 interesentu.

Zinātnieku nakts ietvaros LVMI "Silava" medību faunas un medniecības virziena zinātnieki piedalījās ar izziņas pieturu "Dārgumlādē pēdas, mati, siekalas...", kurā bija iespējams uzzināt, kā eksperti un zinātnieki nosaka, kas uzbrucis mājdzīvniekiem – vai tie ir bijuši vilki, suņi, lūši vai lāči. Apmeklētājiem bija iespēja iejusties eksperta lomā un izmēģināt atpazīt plēsēju pēdu nospiedums un izmantot DNS analīzes, lai atpazītu plēsēju sugu. Darba lapu aizpildīja 111 apmeklētāji vecumā no trīs līdz 75 gadiem. No tiem 68% bija vecumā līdz 18 gadiem un viņu vidējais vecums bija 10,6 gadi. Pieaugušo vidējais vecums bija 40,1 gads.

Pirmais uzdevums lūdza norādīt līdz trīs vārdiem, kas saistās ar konkrēto dzīvnieku. Asociācijas tika iedalītas pozitīvās (piemēram, gudrs, mīļš, draudzīgs), negatīvās (bīstams, nikns, ēd aitas) un neitrālās (liels, pelēks, ziemas guļa). Visas trīs savvaļas dzīvnieku sugas cilvēkiem izsauca lielākoties neitrālas asociācijas (77–87,5%), kamēr suns asociējās lielākoties ar pozitīvām īpašībām (56,2%). Negatīvās asociācijas visvairāk tika izteiktas par vilkiem (16,9%), vismazāk par suņiem (3,2%). Biežāk minētie vārdi par lāči bija liels, brūns, medus, par vilku – pelēks, plēsējs, nikns un gaudo, par suni – draudzīgs, mājas sargs, mīļš, par lūsi – liels kaķis, spicas ausis, ātrs. Tika minētas arī vairākas interesantas asociācijas, kā, piemēram, Krievija, apaļas austiņas, Olimpiskās spēles par lāči, ASV, meža suns un hordainis par vilku, blusas un siekalas par suni, un sajūt asinis, šņāc un seko bērniem par lūsi.

Atbildot uz jautājumu par to, kuri plēsēji visbiežāk uzbrūk mājdzīvniekiem, apmeklētāji visbiežāk norādīja suņus (36%) un vilkus (35,1%), pieminot arī lapsas, retāk – caunas, jenotsuņi un seski.

Pēdu nospiedumu atpazīšanā apmeklētājiem nebija gājis īpaši veiksmīgi. Visas četras sugas pareizi noteica tikai 28,2% no apmeklētājiem. Visbiežāk cilvēki pareizi atpazīna lāču pēdu nospiedumus (90,3%), visretāk – suņu pēdu nospiedumus (35,9%). Suņu pēdu nospiedumi bieži tika sajaukti ar vilku pēdu nospiedumiem, jo šīs abas sugas pēc pēdu nospiedumiem dabā nereti ir ļoti grūti atšķirt.

Izziņas pieturas tematika un izmantotie materiāli saistīti ar LVMI "Silava" pētījumu "Atbildīgo speciālistu apmācība plēsēju sugas identificēšanai lauksaimniecības dzīvniekiem nodarīto postījumu gadījumos", kas ietver dabā atstāto pazīmju pārbaudes prasmes un paraugu ievākšanu DNS analīzēm.

Pateicamies pasākuma apmeklētājiem par izrādīto interesi un iesaistīšanos izziņas pieturu aktivitātēs!